

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองคากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เขาไม่รู้เรื่อง เขาหมายถึงว่าพระมาอยู่ป่าได้อย่างไร พระต้องอยู่นั้น เขาแก๊งไม่รู้ แต่พอเวลาพระให้ไปสวดมนต์นะ เขาบอก “โอ้โฮ! มาจากวัดถ้ำกลองเพลเชียวหรือ” เพราะพระ...บวชมาจากวัดถ้ำกลองเพล ท่านบอก “มาวิเวก” มาอยู่วิเวก เห็นไหม

พวกเรานี้เวลาทำอะไรกันมันต้องมีหนักมีเบา เราทำอะไรทุกวันๆ แล้วเราเบื่อ เราก็ชินหาความชินชานี้ เราอยู่กับครูบาอาจารย์นะท่านไม่ให้ชินหา ท่านให้เหมือนเขยใหม่ตลอดเวลา นั่งไหนต้องให้ลุกเร็วไวเร็ว นี่บ้านตาคท่านฝึกมาอย่างนั้น มันถึงจะได้คุณงามความดีในหัวใจใจ เราทำทุกวันๆ เข้ามันชินหา พอมันชินหาเข้าไปนี่มันก็จะไม่ได้อะไรเลย

เห็นไหม ในศีล ๒๒๗ มันก็มีรุดงควัตรนี้ขึ้นมาอีก รุดงควัตรขึ้นมาเพื่อจะให้คนเข้มเข้าไปอีก แต่ในรุดงควัตรนี้ไม่ปรับอาบัติ ถ้าใครไม่ถือก็ได้ ใครถือก็ได้ รุดงควัตรนี้ให้ทำเป็นครั้งเป็นคราว ให้ทำเป็นครั้งเป็นคราวคือว่าเวลาเราจะเข้มขึ้นมา นี่อย่างเข้าพรรษาขึ้นมาเราก็อธิษฐานเลยนะ อธิษฐานว่า “ในพรรษานี้เราจะงดเว้นอะไรบ้าง เราจะทำอะไรบ้างขึ้นมา” นี่เพื่อจะได้ให้มันเปลี่ยนแปลงใจ ให้มันมีการเข้มแข็งขึ้นมา ให้มันเข้มขึ้นมามันก็จะทำอะไรให้หัวใจมันเปลี่ยนแปลงบ้าง ถ้าเราอยู่กับความชินหาของเราขึ้นไป

นี่ก็เหมือนกัน ไปสร้างที่วิเวกไว้ก็เพื่อให้พระได้หมุนเวียน ให้พระได้เป็นไป ว่าอยู่ไม่ได้ๆ ทำไมมันจะอยู่ไม่ได้ ถ้าถือตามหลักศาสนานะ ภิกษุอยู่ป่ามาประจำ อยู่ป่าอยู่เขามาประจำ แต่เดี๋ยวนี้ป่าเขามันไม่มีขึ้นมา มันเป็นการบุกรุกขึ้นไป อันนั้นอีกเรื่องหนึ่ง แต่เดิมมาภิกษุก็อยู่ป่ามาแล้วศาสนาพุทธนี้เป็นศาสนาประจำชาติของชาติไทย ถ้าชาติไทยไม่มีตรงนี้ ไม่มีการปฏิบัติ เวลาเราทำบุญกับพระ เราก็อยากทำบุญกับพระที่ดีๆ ทำบุญกับพระที่มีหลักมีเกณฑ์

แล้วพระที่มีหลักมีเกณฑ์ เกณฑ์นี้อามาจากไหน ถ้าเกณฑ์นี้ไม่ประพฤติปฏิบัติมา ทำงาน ต้องมีออฟฟิศ นักกีฬาเวลาซ้อมต้องมีสนามซ้อม พระเราจะประพฤติปฏิบัติต้องมีป่ามีเขา เห็น ไหม มีป่ามีเขา เวลากลางวันมันเป็นอย่างหนึ่ง เวลากลางคืนเป็นอย่างหนึ่ง อยู่ในที่สงัดที่วิเวกนะ ที่มันวิเวกขึ้นมาเราก็ก้าวตัวเอง เวลากลางคืนขึ้นมาเราจะปรุงแต่งขึ้นมาเลยว่า สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มา หลอกหลอนเรา เป็นผีเป็นสาวจะมาหลอกหลอนเรา เห็นไหม นี่เราปรุงเราแต่ง เราหลอกตัวเราเอง ขึ้นมา ถ้าอาศัยสิ่งนั้นมันที่สงัด ที่สงัดที่วิเวกขึ้นมาทำให้เราระวังตัวขึ้นมา มันจะหลอกตัวเอง ขึ้นมา หลอกตัวเองกิเลสมันหลอก เห็นไหม

ถ้าเราอยู่ในที่ชุมชน อยู่ในที่ที่เราไวใจได้ อยู่ในที่นอนใจ มันจะนอนใจแล้วมันจะไม่ ปฏิบัติ มันจะไม่ตื่นตัว ความไม่ตื่นตัวของเรานี้ มันก็นอนวันหนึ่งๆ ผลัดหมดไปวันหนึ่งๆ ถ้าเรา ตื่นตัวขึ้นมาวันหนึ่ง เห็นไหม ชั่วคนมีสติสัมปชัญญะ ชั่วหายใจเข้าและหายใจออก คิดว่าเรา ปลดปล่อยชีวิตเราไปวันๆ หนึ่งโดยที่ทำไมรู้สึกตัวอะไรเลย เราปล่อยชีวิตเราไปวันๆ หนึ่ง เราไม่มี สติสัมปชัญญะ เราไม่ย้อนกลับมาดูตัวเอง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไปอยู่ในที่อย่างนั้นนะ มันจะตื่นตัวตลอดเวลา การตื่นตัวตลอดเวลา ความกลัว กลัวอะไร สิ่งทีกลัวปลุกใจให้ฟูขึ้นมา ปลุกใจให้ฟูขึ้นมา นี่เราพยายามย้อนดูใจของเรา ถ้าเราย้อนดูใจของเรา เห็นไหม นี่ย้อนดูใจของเรา ความมันตื่นกลัวอะไร แต่เดิมใจมันก็ ผัดวันประกันพรุ่งไปเลยๆ ชีวิตเรานี้อยู่ไปวันๆ วันหนึ่ง เห็นไหม คนเรานี้กำหนดให้มีกี่วันตาย ขึ้นมา มันจะตื่นกลัวขึ้นมา

ในสมัยพุทธกาล เห็นไหม พระเจ้าแผ่นดินนะ น้องกษัตริย์เข้าไปเที่ยวในป่า ไปเจอในป่า เจ้านี่ ไปถามพวกฤๅษีชีไพร เขาบอกว่า “อยากจะสึกไหม?”

“อยาก” เขาก็อยากทั้งนั้นนะ เขามีความอยากทุกๆ อย่าง ถ้าอย่างนั้นแล้วเขาก็กลับมาบอก พี่ชายไง พี่ชายเป็นกษัตริย์ บอกว่า “พระอยู่กินอยู่ไปวันๆ หนึ่งมันจะเก็บอารมณ์ได้อย่างไร? มัน ยังมีความอยาก”

อันนี้พี่ชายนี้เป็นกษัตริย์และเป็นผู้มีปัญญาด้วย อย่างนั้นทำเป็นโง่โง้ง ว่าจะประหารชีวิต น้อง ภายในอีก ๗ วันจะประหารชีวิต ให้ครองราชย์ก่อน ให้เป็นกษัตริย์ เวลาเป็นกษัตริย์ขึ้นมามัน คิดถึงอีก ๗ วันนั้นนะมันไม่มีความสุขเลย คิดถึงแต่ว่า “เราต้องตาย เราต้องตาย” ไม่มีความสุขเลย

พอถึงวันตายเข้าจริงๆ จะเอาไปประหาร เห็นไหม บอกว่า “ไม่ประหารหรอก” เพียงแต่บอกให้คิด
คิดใจ ว่าพระเรานี้ถ้าคิดถึงวันตาย เห็นไหม กำหนดอสุภะอสุภังขึ้นมา มันจะตื่นตัวตลอดเวลา

ถ้าเราไม่คิดถึงอสุภะอสุภัง ไม่ตื่นตัวตลอดเวลา มันจะเพลินไปกับอารมณ์โลก เราจะอยู่กับ
โลกเขาไปนะ เพลินกับอารมณ์โลกไป ใจอยู่กับอารมณ์โลกไป มันจะหมุนเวียนไปกับประสาโลก
แล้วมันจะหมุนออกไปเรื่องของโลกเขา คิดแต่เรื่องของโลกเขา ถ้าคิดถึงมรณานุสติ เห็นไหม
คิดถึงความตายขึ้นมา บางคนคิดแล้วมันสลดสังเวช คิดแล้วไม่อยากทำอะไรเลย ถ้าคิดถึงความ
ตายขึ้นมา มันจะเตือนตัวเอง เพราะมันเตือนตัวเองมันก็เตือนตัวเราขึ้นมา

เราได้สรรพสิ่งขึ้นมา สรรพสิ่งต่างๆ ได้ขึ้นมาเพราะมีเรา เราทำหน้าที่การงานขึ้นมา
ทำงานขึ้นมา เราได้งานมา เราได้เงินมา เราไปแลกเปลี่ยนสิ่งต่างๆ มา มันเกิดขึ้นจากเราทั้งหมด
เลยนะ ของสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้เป็นของประจำโลกเขา เราจะมีหรือเราไม่มี มันก็เป็นอยู่อย่างนั้น
เป็นสมบัติกลาง แต่สมบัติของเราเพราะเราได้ทำบุญกุศล เห็นไหม เราได้ทำบุญกุศลมันก็เป็น
สมบัติของเรา

เราทำการงานขึ้นมาก็เหมือนกัน เราได้เงินได้ทองขึ้นมา เราก็แลกเปลี่ยนสิ่งนั้นมาเป็น
ของเรา เป็นของเราๆ พอเป็นของเรานี้เราก็เพลินในสิ่งนั้น พอเพลินในสิ่งนั้นจนไม่เห็นตัวตน
ไม่เห็นเรา ไม่เห็นคุณค่าของเรา เราต้องระลึกถึงตัวเราเองตลอดเวลา ถ้าระลึกถึงตัวเรานี้ เรามี
คุณค่ามากนะ เพชรแก้วแหวนเงินทองนี้ไม่มีคุณค่าเท่ากับชีวิตของเราหรอก เพราะชีวิตของเรา เรา
มีขึ้นมา มันถึงจะมีประโยชน์ขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเราตายไปนะ คุณสิ อย่างร้านเขาขายเพชรขาย
พลอยนี้ เราเดินผ่านไป มันมีเต็มตู้เลย มันไม่ใช่ของเรา เราก็ไม่สนใจ

นี่ก็เหมือนกัน สมบัติของเราอยู่กับเรา ถ้าเราตายไปหรือเราต้องพลัดพรากจากไป มันก็ต้อง
อยู่ในตู้เซฟ อยู่ในที่เก็บของเรา มันก็เก๋ๆ เงินๆ อยู่อย่างนั้นนะ มันจะมีคุณค่าที่ไหน เห็นไหม มัน
ไม่มีคุณค่าเพราะเราไม่ได้ไปรับรู้กับมัน เราไม่ยึดมันถือมันกับมัน ไม่เป็นสมบัติของเรา ถ้าเป็น
สมบัติของเรา เราถึงยึดของเราขึ้นมา นี่ยึดของเราขึ้นมา มันเลยมีคุณค่าเหนือเราไง เพราะมีคุณค่า
เหนือเราเราถึงแสวงหาสิ่งนั้น เราคิดว่าสิ่งนั้นจะเป็นที่พึ่งๆ

มันพึ่งไม่ได้ สรรพสิ่งในโลกนี้พึ่งพาอาศัยไม่ได้จริง แต่พึ่งพาอาศัยได้ชั่วคราว ด้วยเป็น
ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย นี่ศาสนาสอนเข้ามาให้ถึงหัวใจใจ สอนเข้ามาถึงที่ใจ ถ้าถึงที่ใจได้ ยับยั้งที่
ใจได้ ถ้าใจรู้สึกถึงต่างๆ ขึ้นมา ใจมันจะฟื้นตัวขึ้นมาๆ เราจะมีคุณค่าขึ้นมา ถ้าตัวเรามีคุณค่า

ขึ้นมา สรรพสิ่งจะไม่มีคุณค่าเลย ถ้าเราเห็นแต่สรรพสิ่งมีคุณค่านี้ มันลืมนคนนะ มันลืมหัวเราไป มันลืมหัวสรรพสิ่งเราไป

ศาสนาสอนอย่างนั้น ศาสนาสอนลงที่ใจ ใจของสัตว์โลก สัตว์โลกต้องเกิดต้องตาย ต้องเวียนเกิดเวียนตาย มันเวียนเกิดเวียนตายมาขนาดไหนนี้ มันมีคุณค่ามหาศาล เรื่องของใจนี้เป็นเรื่องที่มีคุณค่ามหาศาลมากจริงๆ นะ เพราะเรื่องของใจนี้ ทุกข์สุขก็เรื่องของใจ เวลาคนตายไปแล้วศพเอาไปเผาไฟ มันไม่รับรู้สิ่งต่างๆ เลย มันจะรับรู้สิ่งใดๆ เพราะมันไม่รู้หรือ เผาไฟมันก็ไม่รับรู้เห็นไหม ร่างกายมันไม่รับรู้สิ่งต่างๆ เวลาออกไป

แต่นี้ร่างกายเรารับรู้ เพราะมีใจของเราอยู่ในร่างกายของเรา มันก็รับรู้ เห็นไหม ใจต่างหากเป็นผู้รับรู้ ใจต่างหากเป็นผู้ทุกข์ผู้ยากนะ ใจต่างหากที่มันดิ้นรนต่างหาก แล้วนี่ถ้าเราทำความสงบเข้ามา เห็นไหม เราฝึกฝนตอนนี้มันมีโอกาส มีโอกาสตอนมีชีวิตอยู่ ถ้าเราตายไปเราจะไม่มีโอกาสนะ พอจิตออกไปแล้วนี่มันเป็นอีกสถานะหนึ่ง สถานะหนึ่งเพราะไม่มีร่างกายมาบีบคั้นเห็นไหม ถ้ามีร่างกายบีบคั้นอยู่ที่นี่ เวลาหิวข้าวหิวน้ำขึ้นมามันก็บีบคั้นแล้ว พอหิวขึ้นมามันก็ต้องไปหาสิ่งนั้นมาทดแทน

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันข้องใจ มันไม่พอใจกับสิ่งต่างๆ ของเรา ดูอย่างความสวยความงามสิ เราไม่พอใจสิ่งต่างๆ เราพยายามจะให้มันอยู่กับเราตลอดไป มันเป็นไปไม่ได้ สิ่งนี้มันเป็นไปไม่ได้หรือ มันของชั่วคราวช่วยอยู่อาศัย ชั่วที่ว่าเราตื่นตัวขนาดไหน ถ้าเราตื่นตัวขนาดไหน เราก็ทำคุณงามความดีได้มากขนาดนั้น ถ้าเราไม่ตื่นตัวเลยเราจะไม่ได้คุณงามความดีเลย คุณงามความดีของเรา เราจะได้ไม่ได้เลย

คุณงามความดีเป็นอาหารของใจ คุณงามความดีเป็นคุณสมบัติของใจ ใจมีบุญกุศลนี้ใจพาเกิด บุญกุศลพาเกิด เกิดที่สิ่งที่ดี เห็นไหม มันไม่ถึงที่สุดหรือ มันต้องพาเกิดพาตายแน่นอน ถ้าไม่ถึงที่สุด มันก็ต้องมีเครื่องอยู่อาศัย เหมือนออกจากบ้านมีเสบียงกรังไปพร้อม เห็นไหม ใจออกจากร่างไปมีบุญกุศลไปพร้อมนี้ มันมีโอกาสมากกว่า เราถึงเป็นผู้แสวงหา

โลกเขามองกันอย่างนั้นนะ มองผู้ที่ไปวัดไปวาเป็นผู้ที่มิปัญหา มิปัญหาสิปัญหาเพราะทุกข์ของใจ แล้วมีปัญหาเหมือนคนไข้ คนไปโรงพยาบาลนี่คนเจ็บไข้ได้ป่วยไปโรงพยาบาล เห็นไหม ถึงจะไม่เจ็บไข้ได้ป่วยเขาก็ไปโรงพยาบาล เพื่อไปตรวจร่างกายของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ไปวัดไปวา ก็เพื่อสะสมบุญของตัว มันจะมีปัญหาไปตรงไหน มีปัญหาคือว่า เขาฉลาดต่างหาก เขาฉลาดจะเอาตัวรอดต่างหาก เขาฉลาดเอาที่พึ่งอาศัยต่างหาก เขาฉลาดเขาถึงไป ไอ้คนโง่นั้นมันอยู่ที่บ้าน อยู่ที่อยู่ของมันอยู่อย่างนั้นแล้วมันไม่ทำแล้ว เห็นคนอื่นทำมันก็ขัดขวางขัดหูขัดตา เห็นไหม มันขัดหูขัดตาของมันเอง นี่กิเลสมันในหัวใจ มันบีบคั้นนะ ปิดกั้นสมบัติของตัวเองจนตัวเองไม่เข้าใจตัวเองแล้ว คนอื่นทำมันก็ยังขัดหูขัดตา เห็นไหม นี่กิเลสมันเป็นแบบนี้

ถ้าเรามาวัดของเรา เราทำบุญกุศลของเรา เราพยายามสะสมของเรา เราแก้ไขของเรา เราแก้ไขได้ ใจนี้แก้ไขได้ แล้วแก้ไขได้ด้วยศาสนา ด้วยมรรคผลนิพพาน ด้วยมรรคอรุณสังขัจจ ด้วยธรรมฝ่ายเหตุนะ ด้วยการประพฤติปฏิบัติ สิด สมภา ปัญญา เข้าไปแก้ไขได้ ทำ...ทำได้ ทุกคนทำได้ ถ้ามีหัวใจเพราะมันทำด้วยใจ ไม่ได้ทำด้วยมือ ไม่ได้ทำด้วยอะไรต่างๆ เราอาศัยใจทำ ถ้าใจมันสงบขึ้นมามันก็ได้ผล ถ้าใจไม่สงบขึ้นมามันก็จะไม่ได้ผลขึ้นมา

ใจสงบขึ้นมายกขึ้นวิปัสสนาจนมันชำระกิเลสได้ เห็นไหม นั่นนะมันต้องอาศัยสิ่งต่างๆ จะว่าไม่อาศัยเลยมันก็ไม่ได้ นกมันก็มีรังมีรวงของมัน พระเราก็ต้องมีที่อยู่อาศัย ผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติก็ต้องมีที่อาศัย ถึงต้องแสวงหาเพื่อจะได้สร้างพระมา มันก็เลยเป็นเรื่องเหตุผลต้องออกไปเค็ดร้อนใจ ต้องออกไปหาสิ่งนั้น ไปทำเพื่ออะไร? ก็เพื่อตรงนี้

สุดท้ายแล้วมันก็เป็นสมบัติของโลกทั้งหมด ทำเพื่อบุญกุศลของเรา ทำเพื่อสร้างพระขึ้นมา ถ้าพระมันสร้างได้มันก็สร้างได้ พระสร้างไม่ได้มันก็จนใจ ถ้าทำไม่ได้มันก็แล้วแต่โอกาสของคน ในเมื่อเราสร้างโอกาสให้แล้ว ทำให้แล้ว มันควรจะสร้างสมบัติของตนขึ้นมาได้ ถ้าสร้างสมบัติของตนขึ้นมาได้ ก็เป็นสมบัติส่วนตัวของแต่ละบุคคล แต่ละบุคคล จะเป็นสมบัติของเขา เอวัง